

**LÄNGE LEVE
KLÄDERNA!**

Naturskyddsföreningen

Inledning

Intresset för second hand och vintage ökar, likaså medvetenheten om behovet av hållbar konsumtion. Runt om i näringslivet talas det om livscykelanalyser och helhetstänkande och man har börjat nosa på återvinning av textilfiber

Parallellt med detta ökar vår konsumtion av kläder.

Vi lägger idag lika mycket pengar på kläder som i början av 2000-talet, men konsumerar fler plagg. Anledningen är de allt lägre världsmarknadspriserna på textilier.

Detta gör att vi som konsument hamnar i ett dilemma. Samtidigt som kläder blir billigare och mer tillgängliga för fler grupper så leder också de låga priserna till att det i många fall är billigare att köpa ett par nya jeans istället för att laga de du redan har. Även om de klädföretag som satsar mer på insamling och återvinning gör en bra sak så räcker det inte.

Naturskyddsföreningen lanserar därför en utmaning till de stora klädkedjorna på den svenska marknaden. Genom att underlätta för konsumenterna att förlänga livet på deras klädesplagg så kan vi tillsammans minska den negativa miljöpåverkan som klädproduktionen bidrar till.

Mindre klädföretag har redan insett potentialen i detta, ex jeanstillverkaren Nudie Nu är det upp till de stora klädkedjorna att leva upp till kundernas miljötanke.

Hur länge använder vi kläderna?

Enligt en brittisk studie så är den genomsnittliga livslängden på ett klädesplagg 2 år och 3 månader.

Självklart varierar detta beroende på vilket plagg. I en svensk studie från 2011 gjord på uppdrag av Naturvårdsverket¹ gör man följande uppskattning av plaggens genomsnittliga livslängd.

Textilgrupp	Användningstid (första användaren)
Ytterplagg(Rockar, Kappor, Jackor, Regnkläder)	Ca 4 år
Byxor	Ca. 2 år
Kavajer	Ca. 4 år
Klänningar, dräkter och kjolar	Ca. 2 år
Kostymer	Ca. 3 år
Skjortor och blusar	Ca. 2 år
Underkläder inkl. strumpor och nattkläder	Ca. 6 mån – 3 år
T-shirt	Ca. 2 år
Tröjor	Ca. 3 år
Babykläder	Ca. 2 år
Tränings- och badkläder	Ca. 4 år
Handskar, Mössor, Sjalar, etc.	Ca. 4 år ²

¹ http://www.smed.se/wp-content/uploads/2011/05/SMED_Rapport_2011_46.pdf

² http://www.smed.se/wp-content/uploads/2011/05/SMED_Rapport_2011_46.pdf

Hur mycket resurser sparar vi på att laga kläder?

Genom att förlänga livet på ett plagg med bara tre månader skulle man minska miljöbelastningen avsevärt. Siffrorna är beräknade utifrån en genomsnittlig livstid för ett klädesplagg, 2,2 år.

Resursbesparande åtgärd	Klimat	Vatten	Avfall	Ekonomi
10 % förlängd livslängd (motsvarande 3 månader)	8 %	10 %	9 %	9 %
33 % förlängd livslängd (motsvarande 9 månader)	27 %	33 %	22 %	22 %

Källa: ¹ <http://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/VoC%20FINAL%20online%202012%2007%2011.pdf>

Reparation Resursförbrukning reservdelar Resursförbrukning nya kläder

Nytt blixtlås i kjol	0,1 kg	6,1 kg
Två nya knappar i skjortor	0,02 kg	3,4 kg
Sy söm i t-shirt	5 g	3,2 kg
Ny klack på en lädersko	0,6 kg	31,4 kg

Källa: Miljöstyrelsen Danmark³

Naturskyddsföreningens utmaning till klädjättarna

Utmaningen innebär att företagen under år 2014 ska göra minst en insats i era butiker som hjälper kunderna att behålla och använda sina kläder under längre tid.

Det skall vara något nytt för ert företag och inte genomfört tidigare.

Vi är givetvis öppna för förslag på aktiviteter som främjar syftet, men här kommer några förslag på insatser;

- Sälja dragkedjor, laglappar, jeansknappar (inkl. möjlighet att slå i vissa typer av metallknappar).
- Fysiskt visa kunder, t ex i butik, hur man kan laga ett hål och sy i en dragkedja.
- Tips om hur man vårdar sin kläder genom tvättråd, vädring etc.
- Visa hur man kan sy om och förändra plagg på ett kreativt sätt.
- Låta kunder lämna in använda plagg som företaget förändrar och visar upp exempelvis i samband med event i butik.
- Ordna tävling för re-designade plagg och sedan exponera detta på webben, i butik eller annat event.
- Möjlighet för kunder att i butik byta kläder med varandra.

Företagen som utmaningen riktar sig till är:

- H&M
- Indiska

³ <http://www.brugmerespildmindre.dk/reparationer>

- Lindex
- KappAhl
- Dressman
- Gina Tricot

Gör en matta av dina jeans:

Redesign innebär att man tar de befintliga textilierna och gör något nytt. Det måste inte handla om att göra jeans av jeans, det kan lika gärna handla om att göra en trasmatta.⁴

Jeansföretaget Nudie har fått licens för Bra Miljöval Re-design för sin matta av gamla jeans: Recycled NJ Rug. De har också NJ Re-design jeans som kommer att säljas i bland annat London.⁵

Eftersom klädproduktion är så pass resurskrävande kan man använda upp till 20 plagg för att göra ett nytt och det är ändå en miljövinst.

Andra miljöeffekter av redesign:

- Minskas koldioxidutsläppen med 15 kg/kg textil,
- Spararas 10-15 m³ vatten/kg textil,
- Reduceras användningen av många miljöskadliga kemikalier.

Återvinning och livsförlängning är en bra affär

Ett av kundernas främsta motargument till att använda kläderna i garderoben är att man skulle vilja piffa upp dem.

I en brittisk undersökning angav 25 % av konsumenterna att de skulle kunna tänka sig att bära kläderna om de kunde sys om med en ny accessoar eller på något annat sätt få ett nytt utseende.⁶

Detta borde vara en smart affärsidé, inte minst för de stora klädföretagen. Om man skulle erbjuda kunderna att designa om sina kläder så skulle de kunna tjäna mer pengar samtidigt som kunderna får ett "nytt" plagg.

Stort stöd hos befolkningen

I Storbritannien sade konsumenterna i en undersökning att de skulle värdesätta om producenterna erbjöd något som garanterade att plaggen skulle räcka längre.⁷

Människor skulle köpa mer second hand om det fanns större variation, mer moderiktiga plagg och fler storlekar.

⁴ http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=Fi6ubofHD_E#!

⁵ <http://shop.nudiejeans.com/en/product/2642/denim-denim>

⁷ <http://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/VoC%20FINAL%20online%202012%2007%2011.pdf>

Textilfakta

- Mellan år 2000 och 2009 ökade vår konsumtion av textilier med 40 %
- Vi slänger uppskattningsvis 70 000 ton textilier i våra hushållssopor per år, vilket motsvarar cirka 8 kg per person och år
- Vi lämnar in ungefär 26 000 ton textilier till välgörenhetsorganisationer varje år, vilket motsvarar 3 kg per person och år.⁸

Klädernas miljöpåverkan

För att producera bomull går det åt tusentals liter **vatten**, både för odling och beredning. För ett vanligt par jeans är vattenåtgången i snitt ungefär 11 000 liter. För en t-shirt beräknas det gå åt omkring 2700 liter vatten i genomsnitt.⁹

Vid produktionen går det åt stora mängder **bekämpningsmedel**, för att bekämpa både insekter och ogräs. Denna besprutning skadar inte bara miljön utan är ett stort arbetsmiljöproblem för de som odlar bomullen.

Vid flera steg i produktionen används också **andra farliga kemikalier**, exempelvis vid fiberframställning, blekning, färgning och tryckning.

Även **klimat**påverkande utsläpp är en effekt av vår klädeskonsumtion. Enligt en nyligen publicerad rapport i Storbritannien motsvarar de klädesrelaterade koldioxidutsläppen från en genomsnittlig familj 10 000 km bilkörning.¹⁰

Och till sist är det ett enormt slöseri när kläder slängs i **soporna** istället för att återvinnas eller återanvändas. I Sverige blir visserligen soporna i många fall till värme, men det är smartare att textilierna blir till användning, ex i stoppning eller nya kläder.

Källor:

"Kartläggning av mängder och flöden av textilavfall", Naturvårdsverket, 2011

"Mot en mer hållbar konsumtion – en studie om konsumenters anskaffning och avyttring av kläder", Högskolan i Borås

"Varför ska vi återanvända textil?", IVL 2011"

⁸ http://www.smed.se/wp-content/uploads/2011/05/SMED_Rapport_2011_46.pdf

⁹ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-1280-9.pdf>

¹⁰ <http://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/VoC%20FINAL%20online%202012%2007%2011.pdf>